

EĞİTİM TEKNOLOJİSİNİN KURAMSAL TEMELLERİ

Kaynaklar:

Uzunboyu, H. (2008)

Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı, Ankara: Pegem A Yayıncılık

Alkan, C. (1998)

Eğitim Teknolojileri Kuramdan Uygulamaya, Ankara: Anı Yayıncılık

Yöntem – Teknik

- Eğitim açısından bakıldığında yöntem, öğrenme ünitelerinin hedeflerine ulaşmak için izlenen en kısa yol ya da konuyu öğrenmek için seçilen düzenli yoldur.

Yöntem – Teknik

Öğretimde kullanılabilecek alternatif öğretimsel yöntem ve teknikler:

- Eğitsel oyunlar veya yarışmalar
- Beyin Fırtınası
- Örnek olay incelemesi
- İlgili merkezleri ve sergiler
- Bilimsel tartışma
- Yapılandırmacılık
- Antlaşmalar (Contracts)
- İşbirlikli öğrenme
- Tartışma (münazara)

Yöntem – Teknik

- Buluş yoluyla öğrenme
- Grup içi tartışma
- Alıştırma ve tekrar
- Gezi – gözlem
- Bireysel çalışma – gözetimli çalışma
- Bireyselleştirilmiş öğretim
- Modüler öğrenme
- Tam öğrenme
- Raporlaştırma ve sunum (oral reports)
- Sunum
- Problem çözme
- Bilgisayar destekli öğretim

Yöntem – Teknik

- Proje tabanlı öğrenme
- Protokol (Protocols)
- Karşılıklı öğretim
- Ezberden okuma
- Rol yapma
- Benzetim oyunları
- Benzetim
- Öğrenci takımları ile işbirlikli öğrenme
- Özel dersGösteri
- Doğrudan öğretim (anlatma)

Değerlendirme

- Değerlendirme, öğrenme öğretme süreçlerinde yer alan öğrenmelerin hedeflere ne ölçüde uygun olarak oluştuğunu ve hedeflerin hangi etkinlik ve verimlilik düzeyinde gerçekleştiğini belirleme ile ilgili bir ögedir.

Değerlendirme

- Eğitim ve öğretim sürecinin ayrılmaz bir parçası olan ölçme ve değerlendirme, belirlenen eğitim hedeflerine ulaşıp ulaşılmadığına karar vermede kullanılır.
- Değerlendirmenin bir amacı da öğrencinin öğrenmesini geliştirmek ve desteklemektir.
- Duyarlı, doğru, uygun, destekleyici ölçme ve değerlendirme öğrenme için bir gerekliliktir.

Değerlendirme

- Eğitim sürecinde değerlendirme genellikle iki amaca yönelik olarak yapılır.
- 1. Öğrencilerin başarısını değerlendirerek bir dersin hangi öğrenciler tarafından tekrar edilmesi gerektiğine karar vermek

Değerlendirme

2. Eğitim sürecinin etkililiği hakkında yargıda bulunmak ve aksaklıkların eğitim sürecinin hangi öge yada ögelerinden kaynaklandığını belirleyerek gerekli düzenlemelerin yapılmasına olanak sağlamak.

Değerlendirme

- Bunlardan birincisinde değerlendirilen öğrencidir.
- İkincisinde ise eğitimin süreç boyutudur.

ÇOKLU ZEKA KURAMI

Howard Gardner zekayı; 1983 yılında, her bireyin birbirinden farklı pek çok zekasının olduğu ve bunların her birinin kendilerine özgü bir biçimde geliştiğini ve çalıştığını ileri sürmüştür.

ÇOKLU ZEKA KURAMI

Howard Gardner zekayı;

Bireyin gerçek hayatta karşılaştığı problemleri çözme yeteneği,

Çözmek için yeni problemler oluşturma yeteneği,

Bireyin kendi kültüründe değer bulan bir şey yapma ya da bir hizmeti sunma yeteneği olarak tanımlamıştır.

ZEKA ÇEŞİTLERİ

1. **Sözel - Dilsel Zeka**
2. **Mantıksal - Matematiksel Zeka**
3. **Görsel - Uzaysal Zeka**
4. **Müziksel - Ritmik Zeka**
5. **İçsel Zeka**
6. **Kişilerarası (Sosyal)Zeka**
7. **Bedensel - Kinestetik Zeka**
8. **Doğa Zekası**

SÖZEL- DİLSEL ZEKA

- Bu türdeki zeka, bir insanın kendi dilini, gramer yapısına, sözcük dizimine, kavram telaffuzuna ve sözcüklerin anlamına uygun olarak büyük bir ustalık ve beceri ile kullanmayı gerektirir.;

SÖZEL- DİLSEL ZEKA

Bu zekası kuvvetli olan bir öğrenci

- 1- Diğer öğrencilerden daha iyi yazar.
- 2- Uzun hikayeler ve fıkralar anlatır.
- 3- İsimler, yerler ve tarihler ile ilgili iyi bir hafızaya sahiptir.
- 4- Sözcükleri anlamlarına uygun bir biçimde kullanır.

SÖZEL- DİLSEL ZEKA

5. Sözcükleri anlamlarına uygun bir biçimde kullanır.
6. Yaşına göre iyi bir kelime haznesine sahiptir.
7. Başkalarıyla yüksek düzeyde sözel iletişime girer.
8. Tekerlemeleri, anlamsız ritimleri ve sözcük oyunlarını sever.
9. Okumayı sever.
10. Dinleme becerisi yüksektir; dinleyerek daha iyi öğrenir.
11. İyi bir hafızası vardır.

SÖZEL- DİLSEL ZEKA

MESLEK	EYLEM	DERS	ETKİNLİK
Öğretmen	Tanımla	Türkçe	Dil kulübü
Gazeteci	Listele	Yabancı dil	Okul gazetesı
Yazar	Görüş	Dilbilgısı	Yıllık
Şair	Düzenle	Sosyal bilgiler	Kütüphane
Çevirmen	Yeniden ifade et		Hikayeler
Avukat	Tartış		Dergiler
Tiyatro sanatçısı	Şiir, makale yaz		Çizgi roman
TV ve radyo programcısı ve / veya sunucusu	Sunu yap		
	Slogan bul		
	Röportaj yap		
	Mektup yaz		
	Sohbet programı sun		

MANTIKSAL – MATEMATİKSEL ZEKA

- Bu tür zekaya sahip olan insanlar, mantık kurallarına ve benzerliklerine, neden-sonuç ilişkilerine ve bunlara benzer soyut işlemlere karşı çok hassas ve duyarlıdırlar. Bu kişiler kategorilere veya sınıflara ayırarak, genelleme yaparak, hesaplayarak, mantık yürüterek ve soyut ilişkiler üzerinde çalışarak iyi şekilde öğrenirler.

MANTIKSAL – MATEMATİKSEL ZEKA

- 1- Olayların oluşumu ve işleyişi hakkında çok soru sorar.
- 2- Soyut ve kavramsal düşünebilir.
- 3- Bilgiler arasında bağlantılar kurar.
- 4- Güçlü bir muhakemesi vardır.
- 5- Satranç ve briç gibi oyunları oynamaktan zevk alır.
- 6- Matematiksel problemleri kafasında kolayca ve çabucak çözer.
- 7- Matematik dersini sever.

MANTIKSAL – MATEMATİKSEL ZEKA

8-Matematiksel hesaplama oyunlarını ilginç bulur.

9-Mantıksal bulmacaları çözmeyi ve satranç veya dama gibi stratejik oyunları oynamayı sever.

10-Olayları ve nesneleri kategorilere ayırmayı veya onları hiyerarşik olarak düzenlemeyi sever.

11- Yüksek düzeyde bilişsel düşünme becerisi içeren deneylere katılmayı sever.

12-Yaşıtlarına kıyasla soyut düşünebilme ve sebep-sonuç ilişkisi kurabilme kabiliyetleri çok iyi gelişmiştir.

MANTIKSAL – MATEMATİKSEL ZEKA

MESLEK	EYLEM	DERS	ETKİNLİK
Bilim adamı Mühendis Bilgisayar programcısı İstatistikçi Felsefeci	Tahmin et Uygula Karşılaştır Hipotez kur Topla Problem yaz Formüle et Strateji sun Şifrele Sınıfla Listele	Matematik Ekonomi Fen bilgisi	Bilgisayar kulübü Ölçme birimi Legolar Hesap makineleri Geometrik şekiller Bilmeceler Oyun kartları Oyuncak paralar Bulmacalar

GÖRSEL ZEKA

- Bu tür zeka alanı, bir bireyin objektif olarak gözlemleme veya görsel ve uzaysal fikirleri grafiksel olarak sergileme kabiliyetlerini içerir. Bu zekaya sahip olan insanlar, renge, çizgiye, şekle, biçime, uzaya ve bu olgular arasındaki ilişkilere karşı aşırı duyarlıdırlar.

GÖRSEL ZEKA

Bu kişiler varlıkları veya olguları görselleştirerek veya renklerle ve resimlerle çalışarak en iyi şekilde öğrenirler. bir öğrenci;

- 1- Haritaları, çizelgeleri ve diyagramları yazılı materyallerden daha kolay okur.
- 2- Sanat içerikli etkinlikleri sever.
- 3- Arkadaşlarına oranla daha çok hayal kurar.
- 4- Yaşına göre yüksek düzeyde beceri gerektiren figürleri ve resimleri çizer.

GÖRSEL ZEKA

- 5- Filmleri, slaytları ve diğer görsel sunuları izlemeyi tercih eder.
- 6- Bulmaca çözmekten hoşlanır.
- 7- Renklere karşı çok duyarlıdır.
- 8- Resimli yayınlardan daha çok hoşlanır.
- 9- Elinde bulunan materyallere bir şeyler çizer.
- 10- Daha önce gittiği yerleri kolay hatırlar.
- 11- Yaşına göre ilginç üç boyutlu yapılar veya modeller oluşturur.

GÖRSEL ZEKA

12-Okurken kelimelere oranla resimlerden daha çok öğrenir.

13-Varlıkların görsel imgelerini çok iyi çizer.

GÖRSEL ZEKA

MESLEK	EYLEM	DERS	ETKİNLİK
Mucit	Çiz	Sanat tarihi	Satranç kulübü
Mimar	Hayal et	Resim	Fotoğrafçılık
Mühendis	Şekil ver	İş - teknik	Resim kursu
Mekanikçi	İnşa et		El sanatları
Görsel sanatlar	Resmini yap		Üç boyutlu
Denizci	Poster oluştur		çalışmalar
	Şeklini değiştir		Koleksiyonlar
	Örnekle		Haritalar
	Boya		Renkli kalemler
			Tasarım ve
			coğrafya
			dergileri

4- MÜZİKSEL – RİTMİK ZEKA

- Bu zeka türü ile bir kişinin bir müzik parçasındaki ritme, akustik düzene, melodiye, müzikteki iniş ve çıkışlara, müzik aletlerine ve çevreden gelen seslere olan duyarlılığı kastedilir. Bu zeka türündeki bireyler en iyi ritim, melodi ve müzikle öğrenirler.

4- MÜZİKSEL – RİTMİK ZEKA

Bu zekası kuvvetli olan bir öğrenci:

- 1- Şarkıların melodilerini çok iyi hatırlar.
- 2- Güzel şarkı söyleyebilme sesine ve yeteneğine sahiptir.
- 3- Bir şarkının makamını, notalarını, eslerini ayırt edebilir.
- 4- Öğrendiği şarkıları paylaşmak ister.
- 5- Herhangi bir müzik aletini çok iyi çalar ya da bunun eğitimini almak ister.

4- MÜZİKSEL – RİTMİK ZEKA

- 6- Konuşurken veya hareket ederken elleri ve ayakları ile ritim tutar.
- 7- Farkına varmadan kendi kendine mırıldanır.
- 8- Ders çalışırken farkında olmadan masaya vurarak ritim tutar.
- 9- Çevresindeki seslere duyarlıdır.
- 10-Bir şarkı duyduğunda farkında olmadan ona eşlik eder.
- 11- Müzik çalan bir ortamda daha verimli çalışır.

4- MÜZİKSEL – RİTMİK ZEKA

MESLEK Müzik öğretmen Besteci Bando elemanı Diskjokey Tiyatro sanatçısı Dansçı Balet/ balerin	EYLEM İlişkilendir Bestele Kaydet Müziksel sunu Şarkı yaz Ritim tut Mırıldan Şarkı söyle	DERS Müzik	ETKİNLİK Bando Orkestra Müzik kolu Koro Gitar kulübü Müzik zamanı Aerobik Şarkılar Müzikal izlemek
--	--	----------------------	--

5- BEDENSEL – KİNESTETİK ZEKA

- Bu tür zeka alanı, koordinasyon, denge, güç, esneklik ve hız gibi bazı fiziksel özelliklerin yanı sıra, dokunsak nitelikteki bazı becerileri de içermektedir. Bu zeka türüne sahip bireyler, yaparak-yaşayarak, dokunarak ve hareket ederek en iyi şekilde öğrenirler.

5- BEDENSEL – KİNESTETİK ZEKA

Bedensel – kinestetik zekası kuvvetli olan bir öğrenci ;

- 1- Duygularını belirgin olarak vücut diliyle ifade eder.
- 2- El becerileri iyidir.
- 3- İnsanlara, canlı ve cansız varlıklara dokunmaktan hoşlanır.
- 4- Bir veya birden fazla sportif faaliyetlerde başarılıdır.
- 5- Bir yerde uzun süre kaldığında hareket etmeye, kımıldamaya veya ritim tutmaya başlar; yerinde duramaz.

5- BEDENSEL – KİNESTETİK ZEKA

- 6- Başkalarının jestlerini, mimiklerini ve yüz ifadelerini kolaylıkla taklit eder.
- 7- Gördüğü her nesneyi dokunarak inceleme ve analiz etme eğilimindedir.
- 8- Koşmayı, sıçramayı, güreşmeyi ve benzeri fiziksel aktiviteleri yapmayı sever.
- 9- Motor becerileri gerektiren etkinliklerde başarılıdır.
- 10-Kendini anlatmada kendine özgü dramatik bir yolu vardır.
- 11- Çamurla oynamayı veya diğer dokunsak nitelikteki deneyimlere ve etkinliklere katılmayı sever.

5- BEDENSEL – KİNESTETİK ZEKA

MESLEK	EYLEM	DERS	ETKİNLİK
Spor adamı	Göster	Beden	Spor
Dansçı	Öğret	Eğitimi	etkinlikleri
Aktör	Parçalara	İş –teknik	Spor
Balet/ balerin	ayır	Fen –	takımları
Heykeltıraş	Yap-Dene	Matematik	Tiyatro
Pantomim	Rol oyna	deneyleri	Kukla
sanatçısı	İnşa et		oyunları
Seramik	Yapı oluştur		El sanatları
sanatçısı	Alan gezisi		Kil
İnşaat işçisi	yap		çalışmaları
Çiftçi	Modelini yap		

6- KİŞİLERARASI VEYA SOSYAL ZEKA

- Bu zeka türü ile bir insanın diğer insanlardaki yüz ifadelerine, seslere ve mimiklere olan duyarlılığı ve diğer insanlardaki farklı özelliklerin farkına vararak onları en iyi şekilde yorumlama ve değerlendirme yeteneği kastedilir. Bu nedenle sosyal zekası güçlü olan kişilerin,

6- KİŞİLERARASI VEYA SOSYAL ZEKA

- Bir grup içinde grup üyeleri ile işbirliği yapma, onlarla uyum içinde çalışma ve bu insanlarla sözlü ve sözsüz iletişim kurma gibi yetenekleri söz konusudur. Bu zeka türüne sahip insanlar, genellikle başka insanların yaşantılarını iyi algırlar ve denilebilir ki, onların duygularını ve ihtiyaçlarını adeta yüzlerinden okurlar. Sosyal zekası kuvvetli olan bir öğrenci;

6- KİŞİLERARASI VEYA SOSYAL ZEKA

- 1- Arkadaşları ya da akran grupları içinde sosyalleşir.
- 2- Grup içerisinde doğal bir lider görünümündedir.
- 3- Problemi olan arkadaşlarına öğüt verir.
- 4- Organizasyonların, komitelerin baş elemanıdır.
- 5- Diğer insanlara bir şeyler anlatmaktan hoşlanır.
- 6- Arkadaşları onun fikirlerine değer verir.

6- KİŞİLERARASI VEYA SOSYAL ZEKA

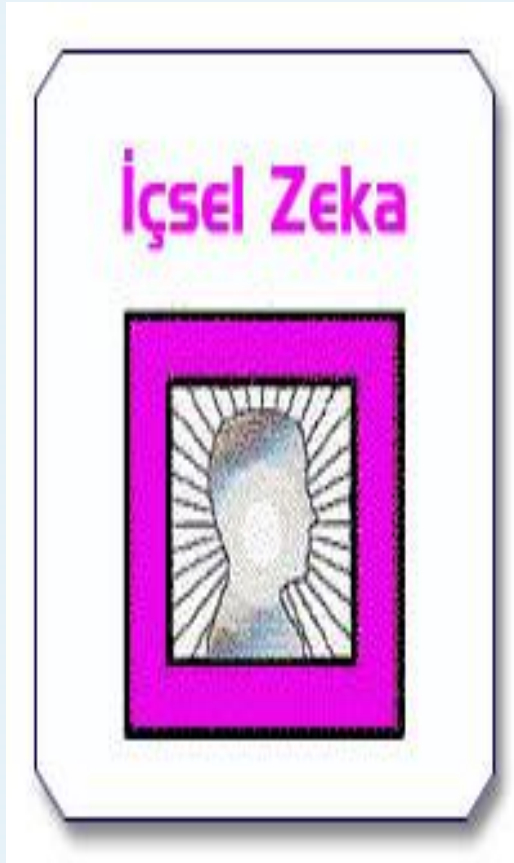
- 7- Dışarıda iken kendi başının çaresine bakabilir.
- 8- Başkalarıyla birlikte çalışmayı ve oyun oynamayı sever.
- 9- En az bir veya birden fazla yakın arkadaşı vardır.
- 10- Arkadaşlarını sık sık arar.
- 11- Başkaları daima onunla birlikte olmak ister.
- 12-Başkalarına karşı empati duyar ve onları önemser

6- KİŞİLERARASI VEYA SOSYAL ZEKA

MESLEK	EYLEM	DERS	ETKİNLİK
İş adamı	Gözle		Öğrenci konseyi
Dini lider	Paylaş		Eğitsel kol
Öğretmen	Değiştir		başkanlığı
Politikacı	Tartış		Takım oyunları
Satıcı	Katıl		İzci kampları
Halkla ilişkiler	Görüş		Grup projeleri
Organizatör	İşbirliği yap		Kukla gösterisi
Turizmci	Yardım et		Tartışma grubu
Psikolojik danışman			Mektup arkadaşı

7- KİŞİYE DÖNÜK (İÇSEL) ZEKA

- Bu zeka türü ile bir kişinin kendini objektif olarak (kendisinin zayıf ve kuvvetli olduğu yanları ile birlikte) değerlendirmesi, duygularının, isteklerinin ve ihtiyaçlarının farkında olması, kendini iyi disipline etmesi ve kendine güvenmesi gibi yetenekler kastedilir. Başka bir deyişle kişiye dönük zeka, bir kişinin kendisini başkalarının gözüyle görebilmesi kabiliyetidir

7- KİŞİYE DÖNÜK (İÇSEL) ZEKA

- Kişinin kendini anlaması, kim olduğunu, ne yapmak istediğini ve neyi yapmak istemediğini veya çeşitli durumlarda nasıl davranması gerektiğini, nelerden uzak durması ve nelere yönelmesi gerektiğini bilmesidir. Bu zekası kuvvetli bir öğrenci ;

7- KİŞİYE DÖNÜK (İÇSEL) ZEKA

- 1- Bağımsızlık duygusu güçlüdür.
- 2- Kendisinin kuvvetli ve zayıf yönleri hakkında gerçekçi bir görüşe sahiptir.
- 3- Yalnız oynamaya veya ders çalışmaya bırakıldığında daha başarılıdır.
- 4- Hakkında çok fazla bahsetmediği en az bir ilgisi, hobisi vardır.
- 5- Ne yaptığını çok iyi bilir.
- 6- Hayattaki amacının ne olduğuna ilişkin iyi bir anlayışa sahiptir.

7- KİŞİYE DÖNÜK (İÇSEL) ZEKA

- 7- Kendi başına kalmayı tercih eder.
- 8- Duygularını, hislerini ve düşüncelerini açıklıkla ve doğru olarak dışa vurur.
- 9- Hayattaki başarısızlıklarından ve başarılarından her zaman ders almasını bilir.
- 10- Kendine güveni yüksektir.

MESLEK	EYLEM	DERS	ETKİNLİK
Psikolog Dini lider Araştırmacı Kuramcı Felsefecî	Dinle Anla Ölç Değerlendir Eleştir Hedef oluştur İfade et Günlük yaz	Kompozisyon Psikoloji Din kültürü ve ahlak bilgisi	İlgi grupları Bilgisayar Bulmacalar Filmler Okuma köşeleri Kişisel öğretim

8- DOĞACI ZEKASI

- Gardner geliştirdiği çoklu zeka kuramına sonradan (1996'da) doğa zekasını da eklemiştir. Doğa zekası; bölgesel ya da küresel çevre değişikliklerini açıklama, ev hayvanları, doğa hayatı, bahçe ve park ilgisi, teleskop ya da mikroskop kullanarak doğayı çekme davranışlarını kapsar.

8- DOĞACI ZEKASI

- Bu zeka çevreye ait çok ince ayrıntıları ve örüntüleri fark edebilme ve ele alabilme yeteneğidir. Bu zekaya sahip bir öğrenci ;
- 1- Hayvanlara karşı çok meraklıdır.
- 2- Açık havada olmaktan hoşlanır.
- 3- Bahçede bitkilerle uğraşmaktan hoşlanır.
- 4- Doğadaki varlıkları tanıma ve sınıflandırmaya meraklıdır.
- 5- Değişik bitkilere ve hayvanlara karşı ilgilidir.

8- DOĞACI ZEKASI

- 6- Bir hayvan besler ya da beslemek ister.
- 7- Çevre kirliliğine karşı çok duyarlıdır.
- 8- Doğa ile ilgili dergi, kitap ve filmleri takip eder.
- 9- Doğa olaylarına karşı meraklıdır.
- 10- Doğayla başbaşa kalmaktan hoşlanır.

8- DOĞACI ZEKASI

MESLEK	EYLEM	DERS	ETKİNLİK
Ziraat mühendisi	Gözlem yap	Hayat bilgisi	Doğa gezisi
Doğa bilimcisi	Ölç	Fen bilgisi	Fidan dikimi
Zoolog	Karşılaştır		
Teknisyen	Koleksiyon yap		
Bahçıvan			
Veteriner			

Çoklu Zeka Teorisine Yönelik Ortam

- Çoklu zeka teorisi dayandığı sınıf ortamı
 - a) Ekolojik Çevre
 - b) Sınıftaki Öğrenme Alanları

Diye 2 kısma ayrılır

- Ekolojik Çevre: Her zeka alanı öğrenci öğrenmesini sağlayacak veya engelleyecek sınıf-içi faktörler hakkında sorulabilecek temel sorular için öğretmenlere kuramsal çerçeve sunar.
Örn:Mantıksal-Matematiksel zeka için öğrenciler rahatsız edilmeden dönem projeleri üzerinde çalışmak için fırsat bulabilmektedir?

- Sınıftaki öğrenme ortamları; Sınıftaki öğrenme alanının belli zeka alanlarını yansıtacak şekilde yeniden organize edilmesini öngörür. Sınıfta her zeka alanı için belli bir etkinlik merkezinin oluşturulmasıdır.
- Çoklu zeka teorisinin uygulandığı sınıflardaki etkinlik merkezleri dört başlık altında toplanmaktadır.

1. Geçici ve açık uçlu etkinlik merkezleri
2. Geçici ve konu odaklı etkinlik merkezleri
3. Kalıcı ve açık uçlu etkinlik merkezleri
4. Kalıcı ve konu odaklı etkinlik merkezleri

- Geçici ve açık uçlu etkinlik merkezleri : Bu merkezler gerektiğinde öğretmen tarafından çabuk bir şekilde oluşturabilecek sınıftaki geçici etkinlik alanlarıdır.
- Her zeka alanına yönelik hazırlanan ve üzerinde oyunların bulunduğu masalardır.

- Geçici ve konu odaklı etkinlik merkezleri: Bu merkezler belli bir konuya ilişkin olarak oluşturulurlar ve sık sık değiştirilirler.
- Örnek: Öğrenciler ev yapımı ile ilgili bir ünite işliyorsa öğretmen sınıfa sekiz farklı etkinlik merkezi kurmalıdır

Bunlar;

- Okuma merkezi
- Hesaplama Merkezi
- Çizim Merkezi
- Müzik Merkezi
- İnşa Etme Merkezi
- Etkileşim Merkezi
- Kişisel Deneyim Merkezi
- Bahçe Mimarisi Merkezi

- Kalıcı ve açık uçlu etkinlik merkezleri:
Genellikle bir yıl boyunca süren sınıf içindeki kalıcı bölgelerdir.
- Örnek: Matematik merkezi, öğrencilerin üzerinde ölçümler yapabilecekleri nesnelerden ve bu ölçümleri gerçekleştirmek için kullanabilecekleri çeşitli araç-gereçten oluşabilir.

- Kalıcı ve konu odaklı etkinlik merkezleri: Yıl boyunca ele alınacak bir konunun tematik bir yaklaşımla işlenmesi için hazırlanmış merkezlerdir
- Örnek: Tema olarak «değişim» alınacaksa, bu temanın aylık konusu olarak mevsimler ve o aya ait haftalık konular olarak da mevsimler ve o aya ait haftalık konular olarak da «dört mevsimden her biri» şeklinde belirlenebilir.